

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

4. Vnde veritatem habeant hæc futura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

maiores: veritas enim obiectiva tantum dicit aptitudinem ad terminandum, quam actu habet obiectum, quod actu non existit, sed existeret, vel existeret, quia ad terminandum actu cognitionem non requiritur actualis existentia obiecti terminantis. Ob quam rationem loquebatur N. Ruizius supra cum Thomistis, dum dicebat res esse presentem in aternitate, quia respectu mentis divinae, id quod est futurum, vel praeteritum perinde se habet, ac si esset actu existens, ex illa enim mensura praeterita, vel futura est intra sphaeram, ad quam cognitio divina ab aeterno se potest extendere, & sicut esse intra sphaeram agentis, vel cognoscentis dicitur illi esse praesens, sic futurum quod ab aeterno est intra sphaeram Dei potest cognoscere, potest dici ab aeterno illi esse praesens. Quod verissimum est, in re tamen talis praesentia nihil aliud est quam obiectiva, non in actu secundo cum denominatione cogniti, sed in actu primo quatenus obiectum est potens cognosci: Posset aliquis dicere, Deum non cognoscere futura in veritate quam actu habeant, sed in veritate quam habebunt, quia illa cognoscit in ipsorum entitatibus, quae non sunt, sed erunt, & ea est divinae mentis infinita perfectio, ut feratur in ea quae non sunt, sed erunt eodem modo, ac si actu essent, qui dicendi modus nihil differt ab illo, quem exposui in solutione argumenti, quia cum dicimus futura non habere veritatem obiectivam actualem in ordine ad se, sed in ordine ad intellectum divinum, idem est ac dicere in se non habere entitatem, quae dicitur obiectiva veritas, hanc tamen posse terminare intellectum divinum, quod oritur ex perfectione cognoscentis potentis cognitione ferri in rem, quae non est, sed erit.

§. IV.

Vnde veritatem habeant hac futura.

20 **S**At mihi videbatur in opere philosophico statuere veritatem futurorum liberorum absque eo quod ex professo disputarem; an in se ipsis, vel in aliquo medio cognoscerentur, & ita & si insinuaerim in se ipsis, & non in decreto cognosci, huius rationem non expendi, scio tamen nonnullum hoc desiderasse ideo placet, quod in hac re tenendum sit, tradere, ut vndique quaestio ista perfecta & absoluta censetur.

21 Futura haec in decreto efficaci Dei illa praedeterminanti cognosci, & independentem, seu antecedenter ad hoc nullam veritatem habere, neque in se ipsis posse cognosci defendunt Thomistae, Bañez q. 14. art. 13. dub. 3. Ledefma de scientia futurorum dub. 3. Alvarez lib. 2. de auxiliis disp. 10. eandem sententiam defendunt Scotus in 1. dist. 34. q. unica. §. visio de contingentia. Richardus dist. 38. q. 5. Alensis q. 24. num. 7.

22 Communis D. P. Societatis Iesu sententia negat futura contingentia cognosci in decreto, affirmatque in se ipsis cognosci. Ita tenent Bellarm. lib. 2. de amissione gratiae cap. 24. & 26. Molina in concordia ad art. 3. q. 14. Suarez lib. 1. de absoluta scientia futurorum contingentium cap. 6. & lib. 2. de concursu Dei per quinque cap. Fonseca 6. Metaph. cap. 2. q. 4. sect. 6. Lessius, de efficacia gratiae cap. 3. & alij.

23 Statui Controv. 10. Physic. Punct. 4. Deum concurrere cum voluntate ad actus liberos per decretum quoddam indifferens, ut coniungatur cum operatione voluntatis, & cum illius carentia, ibidemque statui non posse concurrere per decretum intrinsicè efficacem, & connexum cum operatione voluntatis salua illius libertate. Hoc ipsum probatur eisdem argumentis, quibus ostendi physicam praedeterminationem non posse componi cum libertate, omnia eorum argumenta, quae contra physicam praedeterminationem in hac parte procedunt eodem prorsus modo contra hoc decretum militant. Adde effugium, quod quaeri solet ex eo quod physica praedeterminatio non pertineat ad actum primum, sed sit illius complementum, seu quid medium, inter actum primum, & actum secundum respectu huius decreti tentari non posse.

4 Sunt nonnulli, qui disparitatem reddant inter physicam praedeterminationem, & hoc decretum, ex eo, quod decretum sit quid extrinsecum, & ita non potest immutari modum operandi intrinsecum voluntati. Deinde quia per hoc decretum vult Deus actum voluntatis liberè fieri, & ita non potest inducere illius necessitatem, hoc enim

esset inducere oppositum illi, quod decreto intenditur, & ipsum decretum frustrari.

25 Vtrumque levis momenti est, & neutrum disparitatem aliquam ad rem conducentem importat. Dum enim decretum intrinsicè efficacem est per se ipsum, aut per media intrinsicè efficacia operationis exequutium, & ponitur antecedenter ad exercitium voluntatis quantumvis extrinsecum sit, eadem prorsus argumenta ex illo desumuntur ac ex physica praedeterminatione, cum illo enim neque in sensu diuiso, neque in sensu composito potest voluntas carentiam operationis componere: non in sensu composito, quia tale decretum ut pote intrinsicè efficacem, & connexum cum operatione impossibile est cum illius carentia, non in sensu diuiso, quia voluntas non potest impedire, seu à se diuidere hoc decretum. Scio, Patrem Suarium frequenter dixisse decretum praedeterminatum actus liberi non posse ledere libertatem, quia est extrinsecum voluntati, & ita non immutat modum operandi eiusdem voluntatis. Verum decretum extrinsecum voluntatis appellat decretum praeventivum, quod solum influit remote in voluntatis operationes per media extrinsecè efficacia, & haec tantum producit non nisi mediis cum operatione voluntatis coniungitur, & hoc decretum tantum vocat extrinsecum voluntatis, & de eo dicit non immutari modum operandi, non vero decretum immediatè exequutium, aut ex sua efficacia connexum cum voluntatis operatione. Hanc esse Patris Suarii mentem illum legenti aperte constat.

26 Istud autem, quod dicitur, decretum illud non ledere libertatem, quia potius illam praedefinit, & actum liberum debet inferre ne irritum sit, est probandum supponere, & terminis implicare. Dicimus enim tale decretum repugnare quia ex una parte, ut adimpleretur actum liberum deberet inducere, ut probat obiectio, & ex alia parte esset libertatis destructivum, & ita ex illo duplex contradictorium sequeretur, & Deum habere tale decretum perinde esset ac dicere, volo dari actum voluntatis nulla potentia impedibilem, seu quem voluntas non posset non elicere, & quem voluntas posset elicere, & non elicere, quod est formalissimè velle duplex contradictorium. His praemissis.

27 Sit prima conclusio; futura libera cognosci non possunt in decreto aliquo efficaci aliorum executivum, neque ab eo in aliquo genere causae veritatem habent. Ratio est, quia tale decretum respectu illorum dari implicat, ut pote libertatis destructivum, ut modo dicebam. Nec nego, quod si tale decretum daretur optimum esse medium ad illa cognoscenda, esset enim connexum cum illis, & ita optimè in illo cognosceretur.

28 Sit secunda conclusio; futura libera in se ipsis immediatè à Deo cognoscuntur, & per se ipsa independenter ab omni alio medio, seu determinatiuo terminant cognitionem divinam. Ratio est, quia eo praevisè, quod hodie Petrus peccet, fuit verum dicere Petrus peccabit, & sic in tota aternitate praecedenti, in quocumque enim instanti aternitatis dictum fuisset Petrus peccabit, reperimus modo verè dictum fuisse, eo praevisè, quod Petrus nunc peccet. Etenim per se notum verum dixisse, qui ab aeterno seu in quacumque mensura antecedenti dixit futurum esse hodie, quod hodie est, quia iste dixisset rem esse futuram, quae in re erat futura, quod enim in hac mensura est praesens in omnibus antecedentibus in ordine ad hanc futurum dicitur. Quod si ab aeterno fuit verum dicere Petrus peccabit eo praevisè, quod peccet, ab aeterno Deus habuit hanc cognitionem Petrus peccabit eo praevisè, quod hodie peccet, quia cum Deus sit determinatus ad habendam omnem cognitionem veram: est optima consequentia. Si Deus ab aeterno habuisset hanc cognitionem talis cognitio vera esset: ergo illam ab aeterno habuit. De hoc latius in tractatu de scientia Dei, & non nihil amplius dicam.

29 Tertia conclusio futura libera cognosci non possunt in voluntate proximè potenti ad actum liberum, neque in omnibus aliis comprincipiis cum voluntate concurrentibus, in quibus est decretum, quod habet Deus concurrenti cum voluntate per modum causae primae. Ratio est, quia voluntas sic in actu primo constituta, & decretum concurrenti, & quacumque alia comprincipia in actum liberum

liberum influxum sunt indifferentia, ad actum, & ad illius carentiam, & æque cum hac, ac cum illo componi poterunt: ergo ex illis non magis inferitur actus, quam carentia actus: ergo non sunt media apta ad cognoscendum actum. Principia omnia ad actum liberum præsupposita indifferentia esse, ut cum illo, aut illius carentia coniungantur, constat ex definitione potentie libere tradita Contr. 12. de Anima Punct. 4. & ex dictis Punct. præcedenti contra physicam prædeterminationem. Principia indifferentia ad actum, & carentiam illius non esse media apta ad actum cognoscendum admittunt communiter fere omnes Theologi, et si Molina voluerit in illis per super comprehensionem posse à Deo effectum cognosci, de quo hic, quia nimis Theologicum disputandum non est. Nec Thomista dicunt in voluntate principii tantum indifferentibus præuenta posse actum liberum agnoscere, sed solum afferunt in voluntate physica præmotione instructa posse cognosci actum liberum voluntatis, quod nos non negaremus, si in principii actus liberi physica prædeterminatio posset annumerari, conclusionem tantum negamus, quia censemus repugnare physicam prædeterminationem intrinsicè, & essentialiter cum actu connexam principium esse actus liberi, potius ipsius carentia essentialiter est prærequisita, ut voluntas possit libere operari.

30 Quarta conclusio; si admittatur decretum efficax intentium actus liberi, quod in hunc solum influit remotè per media extrinsecè efficacia, quale illud admittunt Auctores citati, & plures alii, quibus consensu in tractat. de Auxiliis, in hoc rectè potest cognosci actus liber. Ratio est quia & si decretum hoc tantum influat in actum remotè, & per media indifferentia, & præcisè ex vi suæ actiuitatis non coniungatur cum actu libero, tale est, ut de potentia absoluta implicet componi cum carentia actus: ergo licet non per immediatam, sed per mediatas consequentias, ut explicio ubi de hoc decreto disputo, tamen inferat actum, quod sufficiens est, ut in illo actus liber, cum quo mediare connectitur possit cognosci. Tradit hanc conclusionem Suarez lib. 1. de absoluta scientia futurorum c. 6.

31 Contra secundam conclusionem est vulgare argumentum: futura libera nullum habere esse determinatum, sed esse indifferentia, ut sint, vel non sint, ac proinde non esse determinatè cognoscibilia, seu nullum esse determinatum illorum cognoscibile esse. Si Auctores, qui sic arguunt consequentiam seruarent, etiam suppositis decretis illis, & quibuscumque prædeterminationibus idem argumentum posset in illos retorqueri, quia illis omnibus principii præsuppositis, quæcumque illa sint, voluntas manet libera antecedenterque potens operari, & non operari: ergo ex illa quibuscumque principii instructa non potest certo inferri operatio cum operationis carentia possit procedere, seu cum possit operatio non procedere: Dixi fore, ut posset retorqueri argumentum in eos, qui eo vtuntur, si consequentiam seruarent, cum vero eam minimè obseruanti, sed velint componere libertatem voluntatis, quæ essentialiter indifferentiam includit cum determinatione orta ex principio, quæ cum libertate opponitur, locus dandus non est, ut argumentum in illos retorqueri sit necesse, sed virgendi sunt ex eo, quod contradictoria sustineant dum principium intrinsicè, & essentialiter connexum cum actu cum illius libertate velint componere.

32 Respondeo igitur: futura libera nullam habere determinationem in causa, quia hæc est indifferens, ut cum illis aut eorum carentia coniungatur, habere tamen determinationem in se ipsis, quia etsi potuerunt esse & non esse de facto erunt, & quia meus actus liber erit, ab æterno Deus habet cognitionem, quæ dicit, *actus erit*, quia ex eo præcisè quod erit vera est cognitio, quæ dicit *actus erit*, & cum Deus sit determinatus ad habendam omnem cognitionem, quem si habeat erit vera, eo præcisè, quod actus erit determinatus, est ad habendam cognitionem, quæ dicit actus erit absque eo, quod inferuiat aliud medium, seu determinatum huius cognitionis.

33 Obiiciens actus, qui crastina die est futurus, hodie, & in tota æternitate non est, neque aliquid illius datur: ergo actus nullam habet cognoscibilitatem. Respondeo antecedens esse verum, illud tamen non ob stare, ut actum possit terminare cognitionem diuinam, nam hæc valet terminari, non solum ad id, quod est, sed ad id, quod erit. Poterit igitur concedi antecedens, & distingui consequens, ut magis euinceretur, & clarius nostra doctrina ap-

pareat nullam habere entitatem actualem, quæ fundet cognoscibilitatem concedo consequentiam, nullam habere entitatem, ad quam modo possit actu terminari diuina cognitio, à qua id, quod erit actu cognoscibile denominatur nego consequentiam. Itaque in hoc concreto futurum cognoscibile in eo subiectum non est, sed erit, forma autem, à qua cognoscibile denominatur nempe cognitio diuina potens terminari non solum ad id quod est, sed ad id, quod erit denominat id actu non est, sed erit actu cognoscibile, & ita quod actu non habet esse, sed habebit actu dicitur cognoscibile, & habere cognoscibilitatem actualem.

Obiicies; hæc propositio, Petrus peccabit cras habet veritatem formalem actualem, sed hæc veritas non est adequate identitica cum propositione: ergo præter hanc debet dari aliquid aliud complens veritatem, & denominans propositionem veram. Plures sunt, qui veritatem formalem propositionis, cum ipsa propositione adequate identitificatam esse affirmant asserentes propositionem esse intrinsicè veram, quod potiori iure de cognitionibus diuinis, & internis iudiciis Dei dici posset. Verum tamen plures propositiones intrinsicè veræ dicantur, quia illis falsitas repugnat, & essentialiter cum obiecto coniungatur omnium veritatem formalem compositam cæleste ex propositione, & ex obiecto, quod Controv. 7. de Anima, Punct. 1. §. 3. & 4. Affirmo igitur, Propositionem hanc Petrus peccabit constitui actu formaliter veram per se ipsam, & per peccatum, quod non est, sed erit, & ex utroque componi, eo enim, quod Petrus cras peccabit, & quis dicit Petrus peccabit, dicit actu, quod erit, & dicit verum. Insuper nonnulli non potest dari totum actu existentis, cuius partes omnes actu existentes non sint, nec pars actu non existens potest actu totum componere, nec forma, quæ actu non est actu denominationem tribuere.

Argumentum illud, quod hucusque contemplare omnes, plurimum valuit apud iuniores quosdam, apud quos tanti momenti est, ut eo conuicti dicantur, quare aliquid actu existens, quod simul cum propositione veritatem formalem actualem componat, nunquam mihi persuasit homines aliquo acuto, & claro ingenio præditos in eo vim aliquam agnouisse, sed illam simulasse ut occasionem inuenirent à communi sententia discedendi, & latum inueniendi campum, per quem possint longissimis discursibus, & peregrinis meditationibus diuagari, quibus nunquam conquiescere poterunt, nam principii alienæ scholæ non consentientes, nec propriæ inhærentes, nihil firmum nunquam habebunt ubi pedem figant, nouamque semper impugnationum materiam aliis subministrant, quibus longissimos tractatus paucis quibusdam inutilibus questionibus replent, & audientium, ac legentium capita fatigant.

Respondeo igitur, quod æque verum, ac vulgare & apud omnes in totis moralibus, & in extrinsecis denominationibus non requiri coexistentiam actualem omnium partium, nec existentiam actualem formæ denominationis, sic ego modo dicor Adamo posterior ab existentia Antichristi, qui præcessit, & posterior Antichristo ab existentia Antichristi quæ non est, sed erit, & ego dicor, & sum modo religiosus ab actu vouendi ex parte mei, & actu acceptandi ex parte religionis, qui iam præcesserunt, & sic in denominationibus coniugati serui, & Domini, alii que innumeris, de quibus nullus hucusque dubitauit, præteritiores quosdam nimis subtiles, quibus modo placet id negare, nouumque sibi onus imponere designandi formas actu physice existentes harum omnium denominationum, quod inextricabilibus, eisdemque solum notis discursibus præstare intendunt, quod nunquam assequi valebunt.

PUNCTUM VI.

De veritate futuri liberi conditionati.

§. I.

Premittuntur nonnulla.

Futurum conditionatè dicitur illud quod casus, quo talis conditio ponatur, erit, siue talis conditio ponenda sit vel